

Rådmannens forslag:
Handlings- og økonomiplan 2008 – 2011
Årsbudsjett 2008

STAVANGER KOMMUNE

Hva er utgangspunktet?

- Snuoperasjon 2002-2004
- 2006 et av kommunens beste driftsår
- ”Penger på bok”
- God kvalitet i tjenestetilbudet innen de fleste områder.
- Omfattende investeringsprogram gjennomført og mange prosjekter er igangsatt

.... Men fortsatt mye å ta tak i

Hvor står vi nå?

- Sterk høykonjunktur
- Stor aktivitet i byggemarkeded
 - Kapasitet
 - Kostnadsnivå
- Stramt arbeidsmarkedet
 - ”Kampen om hodene”
 - Lønnsvekst
- Rentenivå – kapitalutgiftene

Økonomiske utfordringer i planperioden

- Usikkerhet om inntektssystemet
- Redusert selskapsskatt
- Lønnsvekst og økte pensjonsutgifter
- Stigende rentenivå
- Momskompensasjon investering
- Konsekvenser av tidligere vedtak
- Har vi fortsatt ”Penger på bok”?

Mål for planperioden

- Fortsatt ambisiøst investeringsprogram samtidig som tjenestetilbudet opprettholdes og videreutvikles.

Prioriteringer i planperioden

- Full barnehagedekning
- Fortsatt rehabilitering skoler
- Utbygging boliger innen PUH og psykiatri
- Idrettssatsing
- Bjergstedutbyggingen
- Kulturbyen Stavanger
 - 2008 og videre

Frie inntekter – nasjonale forutsetninger

- Nominell vekst i skatteinntekter på 2,3%
- Vekst i frie inntekter via rammetilskudd
- Reduksjon i skattøre fra 12,25% til 12,05%
- Anslag på nominell vekst i frie inntekter i 2008 er på 3,5%

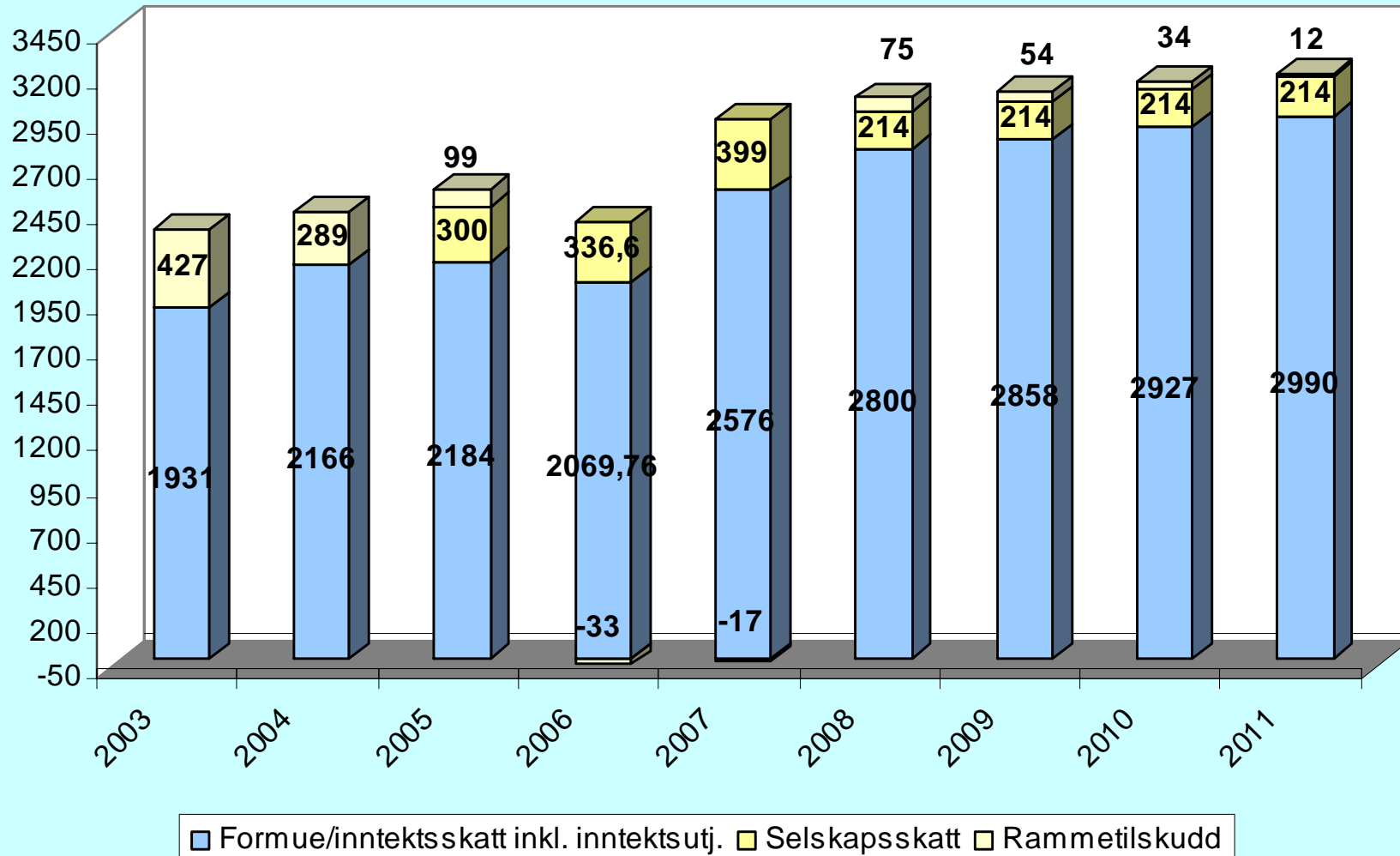
Frie inntekter – lokale forutsetninger

- Total vekst i frie inntekter på 2,2%
 - Skatt og rammetilskudd
- Samlet skattevekst på 5,4% som er 3,1% høyere enn regjeringens anslag
 - Befolkningsvekst økt skatt 1,2%
 - Nominell skattevekst 4,2%

Utvikling i frie inntekter

Frie inntekter

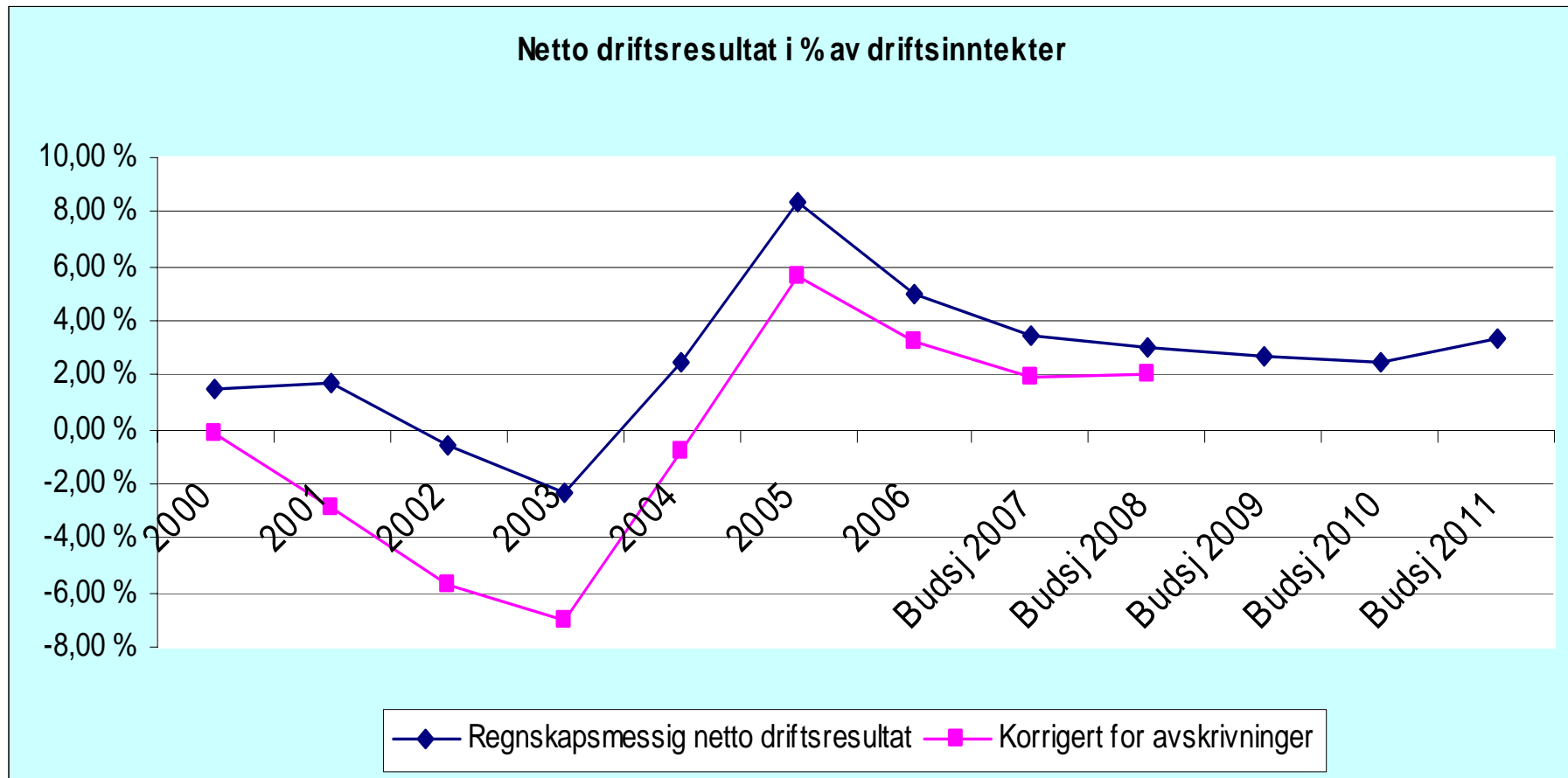

Øvrige inntekter

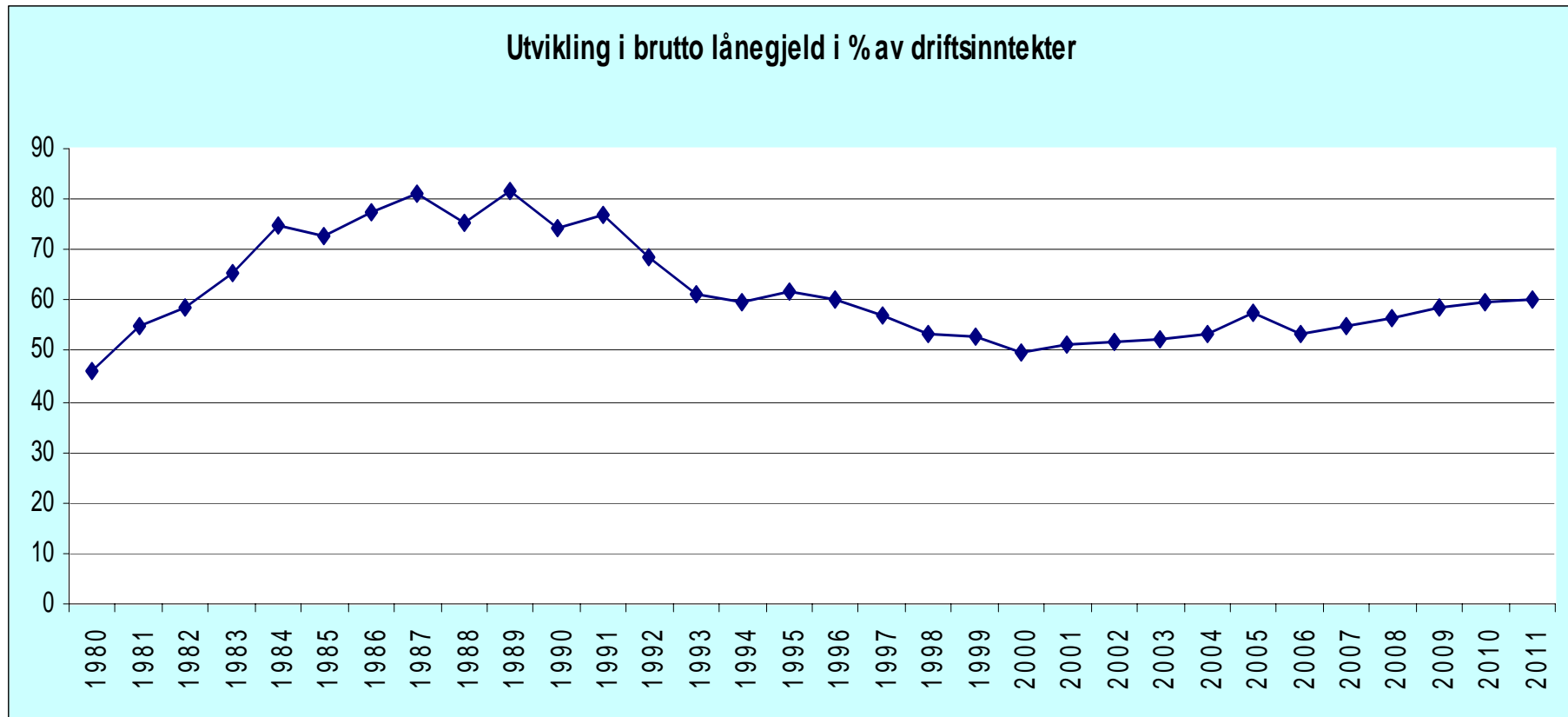
- Eiendomsskatt uforandret
- Overføringer fra Lyse
 - Forutsatt utbytte kr 250 mill, herav Stavanger kommunes andel kr 109 mill
 - Renteinntekter kr 105 mill
 - Avdragsinntekter kr 44 mill
- Økning gebyrer og egenbetalinger kr 12 mill (2% - 2,8%)
 - Vann og avløpsgebyr, egenbetalingssetter for barns opphold i barnehage samt avgifter til gravlundstjenester forblir uendret.

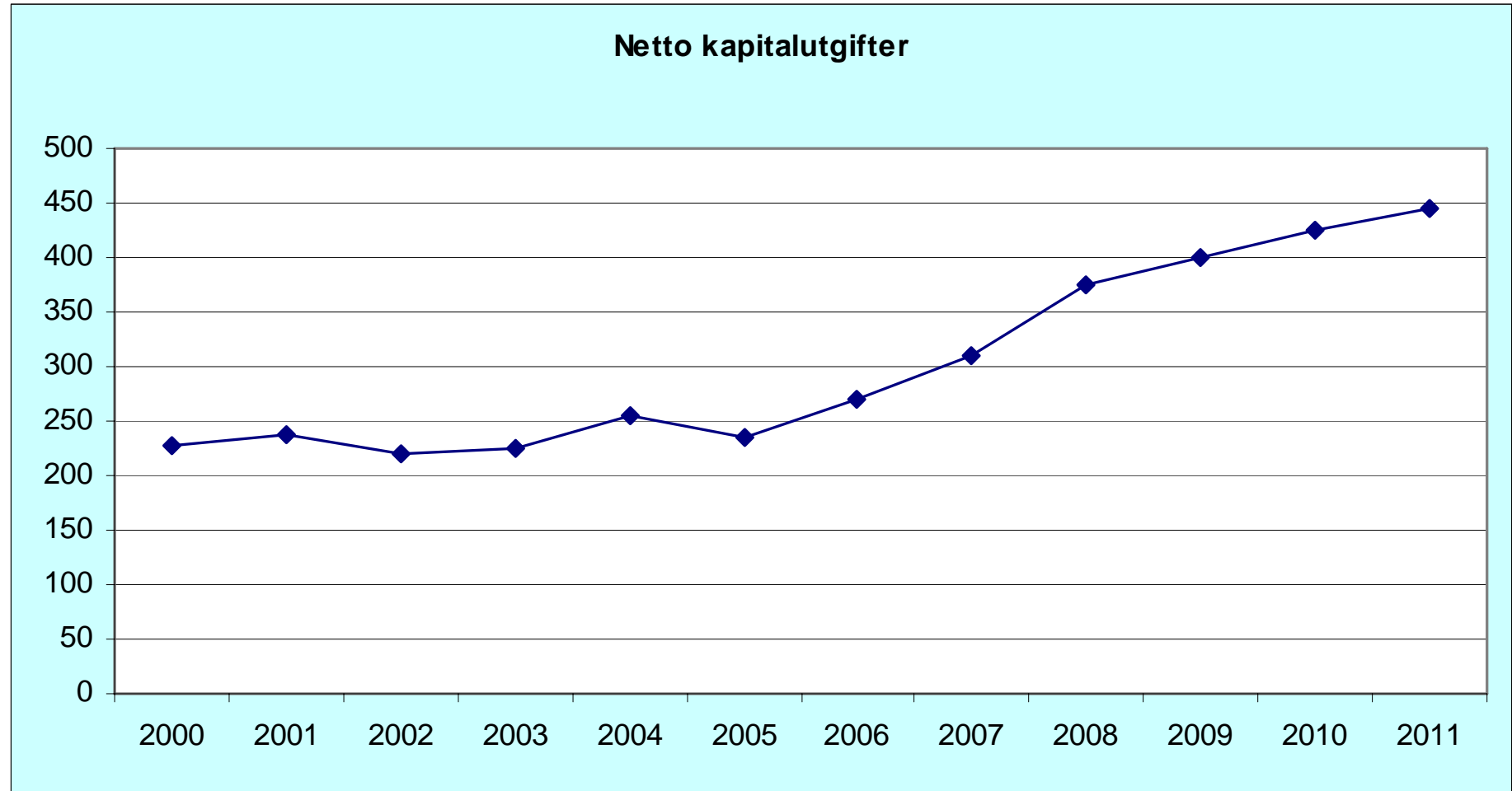
Økonomisk bærekraft over tid

Utvikling i lånegjeld i % av driftsinntekter

Utvikling i kapitalutgifter

Finansiering av investeringene

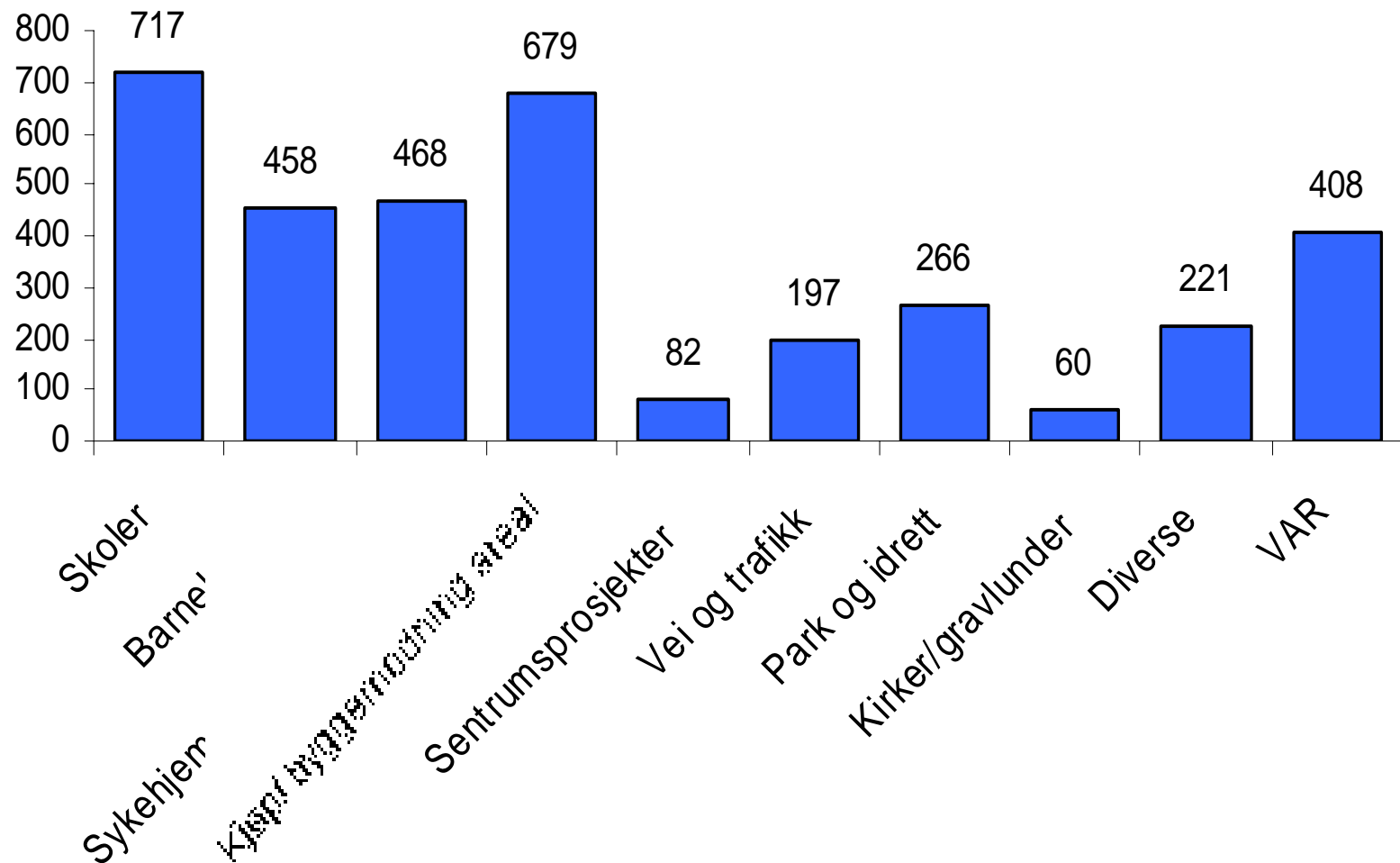
Finansiering av investeringene	Opprinnelig vedtatt 2007	2008	2009	2010	2011
Overføring fra driften	184500	171 200	151 000	142 000	199 000
Avdrag fra lysemidler	43676	43 600	65 400	65 400	65 400
Statlige tilskudd samt diverse tilskudd	2000	2 000	2 000	70 000	17 000
Salg eiendommer	229400	209 500	160 300	82 500	102 700
Salg tomt til Nytt konserthus IKS		40 000	-	-	-
Disposisjonsfond /ubundne investeringsfond	164300	50 000	-	-	-
Momsrefusjon investeringer		-	107 000	108 000	110 000
Låneopptak	296819	425 110	382 000	406 225	376 675
SUM	920695	941 410	867 700	874 125	870 775
Egenfinansiering	67,76 %	54,84 %	55,98 %	53,53 %	56,74 %
Lånefinansiering	32,24 %	45,16 %	44,02 %	46,47 %	43,26 %

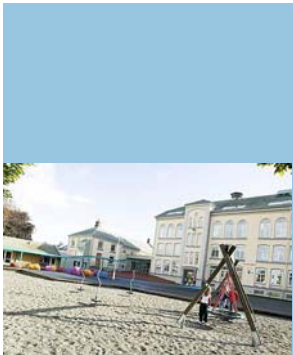
Hovedprioriteringer investeringer

- Full barnehagedekning
- Rehabilitering skoler
- Park og idrett
- Bjergsted utbygging
- Utbygging bofellesskap og sykehjem

Investeringer pr område i perioden

Investeringer skoleprosjekt

- Rehabilitering/utbygging samlet kr 717 mill, i 2008 kr 136 mill
- Prosjekter som blir ferdig i perioden:
 - Gausel skole
 - Vardenes skole
 - Gosen skole
 - Åmøy skole
 - Hafrsfjord skole
 - Hinna skole
 - Austbø skole

Investeringer barnehager

- Utbygging/ rehabilitering samlet kr 458 mill, i 2008 kr 157 mill
- Prosjekter som blir ferdig i perioden
 - Flintegata 3-4 avd
 - Sundelia 8 avd
 - Auglend 6 avd
 - Heddeveien 1+2 6 avd
 - Sørå Bråde 5 avd
 - Austre Åmøy 2 avd
 - Noahs ark 4 avd
 - Internasjonalt hus 6 avd
 - Solvang 4 avd
 - St. Johannes 3 avd
 - Emmaus 7 avd
 - Hillevåg 2 avd
 - Stokka 3 avd

Investeringer bofelleskap og sykehjem

- Utbygging/ rehabilitering samlet kr 468 mill, i 2008 kr 12,5 mill
- Viktige prosjekt:
 - Husabøryggen (ferdig 2010)
 - Søra Bråde (ferdig 2011)
 - Tastarustå (ferdig 2012)
 - Bergåstjern sykehjem (ferdig 2011/2012)
 - Vålandstunet sykehjem (ferdig 2012)
 - St.Petri aldershjem (ferdig 2012/2013)

Investeringer park og idrettsanlegg

- Samlet investeringer i perioden kr 266 mill, i 2008 kr 72 mill
- Ulike prosjekt:
 - Garderober Madla (2009)
 - Garderober Sørmarka (2009/2010)
 - Oppstart prosjektering idrettsbygg
 - Prosjekt friområde
 - Løkker/baner/skatebaner/nærmiljøanlegg
 - Lassa idrettspark
 - Tasta idrettspark
 - Sørmarka idrettspark
 - Kunstgress

Investering areal - utbygging

- Samlet investeringer i planperioden er samlet kr 679 mill
 - Kjøp av areal i hovedutbyggingsområder kr 50 mill i 2008
 - Byggemodning i hovedutbyggingsområder kr 45 mill i 2008
 - Kjøp og utvikling av eiendommer kr 49 mill i 2008
 - Grunnerverv, turvei dobbeltspor, samt jernbanebro kr 50 mill i planperioden
 - Tomt Bjergsted kr 80 mill

Drift - Oppvekst og levekår

- Full barnehagedekning økt driftsramme kr 14 mill
- Prosjekt utvidet åpningstid i barnehage kr 1 mill
- Skolemåltid "Frukt og grønt" kr 4,5 mill
- Økt undervisningstimetall 1- 4 kl kr 6,7 mill
- Den kulturelle skolesekken kr 1 mill
- Økt satsing barn og unge kr 4,3 mill
- Psykiatri vedtatt opptrappingsplan kr 10 mill
- Dagsenter og avlastning styrking kr 2,85 mill
- Ny avlastningsbolig drift kr 2,5 mill
- Stokka sykehjem – intermediær avdeling kr 1,5 mill
- Bofellesskap PUH- ressurskrevende brukere kr 5 mill
- Rusomsorg LAR – helsestasjon videreføres kr 1,2 mill
- Oppfølging bostedsløse kr 2,2 mill

Drift - Bymiljø og utbygging

- Vedlikeholdsbudsjett som følge av nyinvesteringer kr 11,6 mill
- Økt vedlikehold sentrum kr 1,1 mill
- Økt vedlikehold vei kr 0,9 mill
- Forebygging Legionella kr 5,5 mill

Drift - Kultur

- Norsk Oljemuseum – Geoparken kr 3 mill
- Byhistorisk verk økning kr 1,45 mill i 2008 (kr 11,53 mill totale prosjektkostnader)
- Ny filmfestival kr 0,3 mill

Stavanger2008

- Vertskapsby kr 0,5 mill
- Seks arrangement i kommunal regi kr 1 mill
- Prosjekter i skolene kr 0,3 mill

Øvrig

- Kommunikasjonstiltak kr 1 mill
- Økte driftsutgifter IT kr 1,5 mill
- Trådløst bredbånd i sentrum kr 2 mill
- Økt utredningsressurs og kompetanseløftet kr 2,7 mill

- Lærlinger kr 16,3 mill årlig til lærlingeordningen – innebærer 30 nye plasser i 2008 og 30 nye plasser i 2009

Prosjekter med utsatt oppstart

Prosjekt	Ferdig HØP 07-10	Ferdig HØP 08-11
Vardenes skole	2008/2009	2010/2011
Hafrsfjord skole	2008/2009	2010/2011
Ullandhaug II skole	2008/2009	2012
Skeie skole	2008/2009	2012/2013
Kulturskolen	2009	2013
Kristianlyst skole	2009/1010	2012
Jåtten Øst barnehage	2008	2009
Heddeveien barnehage	mai.08	2008/2009
Timoteiveien barnehage	2008/2009	2010/2011
Lervik BK 11 barnehage	aug.08	Etter 2011
Paradisveien 96 barnehage	2008/2009	Etter 2011
Rehabilitering Gosen barnehage	aug.08	2009/2010
Austre Åmøy barnehage	2007/2008	2009
Rehabilitering Slåtthaug barnehage	2009	2010
Rehabilitering Roaldsøy barnehage	2010	Etter 2011
Rehabilitering Skeiehagen barnehage	2010	Etter 2011
Rehabilitering Veden barnehage	2010	Etter 2011
Bergåstjern sykehjem	2008/2009	2011/2012
Garderobber Madla	2008	2009
Sonestasjon Lassa	2007	2008
Vår Frue kirke	2008	2009
Hinna Kirke	2008	2009

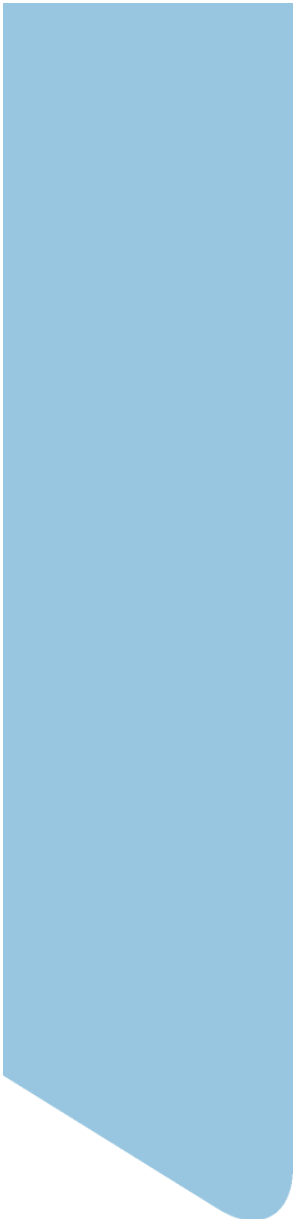

Omstilling og effektivisering

- Mål: Opprettholde god kvalitet på tjenesteproduksjon

	2008
Rådmannen	1 700 000
Oppvekst	13 000 000
Levekår	13 000 000
Bymiljø og utbygging	1 800 000
Kultur og byutvikling	500 000
<u>Sum omstilling</u>	<u>30 000 000</u>

STAVANGER KOMMUNE